

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βρυξέλλες, 18 Μαρτίου 2026
(OR. en)

2025/0262(COD)

PE-CONS 8/26

NDICI 3
DEVGEN 14
RELEX 114
PE 10
ACP 11
COAFR 27
COASI 23
COEST 71
COLAC 14

COWEB 11
ELARG 12
MAMA 24
MOG 28
GLOBAL GATEWAY 8
FIN 163
ECOFIN 117
CODEC 126

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 όσον αφορά την αύξηση της αποδοτικότητας της εγγύησης εξωτερικής δράσης

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2026/...
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

**για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947
όσον αφορά την αύξηση της αποδοτικότητας της εγγύησης εξωτερικής δράσης**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 209 και 212,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία¹,

¹ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2026 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Οι μηχανισμοί εξωτερικής χρηματοδότησης της Ένωσης, περιλαμβανομένου του Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ETBA+), όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², εξακολουθούν να καθοδηγούνται από τους στόχους και τις αρχές της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στα άρθρα 8 και 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), καθώς και από την πολιτική της Ένωσης στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 208 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα για την ενίσχυση της αποδοτικότητας της εγγύησης εξωτερικής δράσης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947 (η «εγγύηση εξωτερικής δράσης») κατά τρόπο που να συνάδει πλήρως με τους στόχους και τις αρχές αυτές, ενώ, παράλληλα, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ευθυγράμμιση των πολιτικών της Ένωσης και των προτεραιοτήτων των ίδιων των χωρών εταίρων.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη, για την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου 2009 (ΕΕ L 209 της 14.6.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) Το παγκόσμιο γεωπολιτικό και γεωοικονομικό πλαίσιο επιτάσσει στην Ένωση να επιβεβαιώσει τη δέσμευσή της για τη σύναψη αμοιβαία επωφελών εταιρικών σχέσεων με τις χώρες εταίρους, μεταξύ άλλων τη δέσμευσή της για την εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών, την ενίσχυση της περιφερειακής σταθερότητας και ασφάλειας, την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων, την προώθηση της ανθρώπινης ανάπτυξης, τη διαφοροποίηση των αλυσίδων εφοδιασμού, την προάσπιση της βασισμένης σε κανόνες διεθνούς τάξης και την αντιμετώπιση των συνεπειών του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.
- (3) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της παραμένουν συλλογικά οι μεγαλύτεροι πάροχοι επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας παγκοσμίως και οι στρατηγικές φιλοδοξίες και δράσεις τους, ως εκ τούτου, απαιτούν ισχυρή ορατότητα. Στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», οι πολιτικές διεθνούς συνεργασίας της Ένωσης και οι πολιτικές διεθνούς συνεργασίας των κρατών μελών της θα πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται, προκειμένου να βελτιωθούν η αποτελεσματικότητα, ο αντίκτυπος και η προστιθέμενη αξία της συλλογικής τους συνδρομής και να υποστηριχθεί η ισχυρότερη ανάδειξη και ορατότητα των δράσεων της Ένωσης και των κρατών μελών της στις χώρες εταίρους.

- (4) Η έκθεση Draghi του 2024 σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας συνιστά να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και να μειωθούν οι υπερβολικές εξωτερικές εξαρτήσεις με τη διασφάλιση του εφοδιασμού με πρώτες ύλες, καθαρή ενέργεια, βιώσιμα καύσιμα μεταφορών και καθαρή τεχνολογία από ολόκληρο τον κόσμο, και μέσω της αναβάθμισης και της αξιοποίησης της στρατηγικής «Global Gateway» που καθορίζεται στην κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων της 1ης Δεκεμβρίου 2021 με τίτλο «The Global Gateway» (η «Global Gateway»), καθώς και των σχεδίων ανάπτυξης για τις χώρες της διεύρυνσης και των συνολικών εταιρικών σχέσεων με τις γειτονικές χώρες, κάτι που απαιτεί πρόσθετους πόρους.
- (5) Ένας σημαντικός μηχανισμός χρηματοδότησης της Ένωσης για την επίτευξη των στόχων της Global Gateway και των στρατηγικών επενδύσεων είναι το ETBA+, και ιδίως η δημοσιονομική του εγγύηση, μια συνιστώσα της εγγύησης εξωτερικής δράσης. Η αύξηση της αποδοτικότητας της εγγύησης εξωτερικής δράσης θα απελευθερώσει πόρους χρηματοδότησης των προτεραιοτήτων εξωτερικής δράσης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως της επέκτασης της Global Gateway, παράλληλα με την υιοθέτηση διαφοροποιημένης προσέγγισης για τις χώρες εταίρους, προσαρμοσμένης στις εκάστοτε περιστάσεις, ιδίως για τις χώρες που διαπιστώνεται ότι πλήττονται από αστάθεια ή συγκρούσεις, τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τις υπερχρεωμένες φτωχές χώρες.
- (6) Λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων ξένης επιρροής και ανταγωνιστικών πρωτοβουλιών, κατά την υλοποίηση του ETBA+ θα πρέπει να δίνεται προσοχή ώστε η Ένωση να παρέχει στήριξη στο πλαίσιο της εγγύησης εξωτερικής δράσης μόνο σε πράξεις που συνάδουν με τις αξίες και τα συμφέροντα της Ένωσης και εξασφαλίζουν ίσους όρους και θεμιτό ανταγωνισμό για τις εταιρείες της Ένωσης.

- (7) Το ETBA+ αντιμετωπίζει πολύ υψηλή ζήτηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων («ΕΤΕπ»), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης («ΕΤΑΑ») και άλλα αναπτυξιακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως επιβεβαιώνεται από την αξιολόγηση της Επιτροπής σχετικά με τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης για τα πολυετή δημοσιονομικά πλαίσια 2014-2020 και 2021-2027.
- (8) Η εγγυητική κάλυψη του ETBA+ θα μπορούσε να αυξηθεί έως το 2027 με τη χρήση πλεονασμάτων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Βιώσιμης Ανάπτυξης («ΕΤΒΑ») όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, και την αποδοτικότερη χρήση της δημοσιονομικής εγγύησης της Ένωσης μέσω της μείωσης της ευθύνης της ΕΕ από 65 % σε 60 % για πράξεις με κράτη και με μη εμπορικές υποκρατικές οντότητες στο πλαίσιο του αποκλειστικού ειδικού επενδυτικού σκέλους της ΕΤΕπ. Η εν λόγω μείωση ευθύνης θα τεθεί σε ισχύ μόνο μετά την τροποποίηση της αντίστοιχης συμφωνίας εγγύησης μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕπ. Η διάθεση πλεονασμάτων από κληροδοτημένα μέσα προς όφελος του ETBA+ δεν θα πρέπει να θίγει τις διαπραγματεύσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2027.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Σεπτεμβρίου 2017, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ), της εγγύησης του ΕΤΒΑ και του Ταμείου Εγγυήσεων του ΕΤΒΑ (ΕΕ L 249 της 27.9.2017, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) Από την 31η Δεκεμβρίου 2024, για τη διάθεση των πλεονασμάτων της εγγύησης του ETBA στις προβλέψεις του ETBA+ απαιτείται παρέκκλιση από το άρθρο 216 παράγραφος 4 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴.
- (10) Για μια ισορροπημένη και συμπεριληπτική εξωτερική δράση που αντικατοπτρίζει τις ευρύτερες γεωπολιτικές δεσμεύσεις της Ένωσης, η διάθεση των πλεονασμάτων της εγγύησης του ETBA στις προβλέψεις του ETBA+ θα πρέπει να εξισορροπεί τη χρηματοδότηση μεταξύ όλων των επιλέξιμων περιφερειών, όπως κατοχυρώνεται στα χρηματοδοτικά γεωγραφικά κονδύλια που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947, και ιδίως με τα ελάχιστα ποσά που διατίθενται για τα γεωγραφικά προγράμματα που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) του εν λόγω κανονισμού.
- (11) Για να είναι δυνατή η χρήση πόρων της εγγύησης του ETBA+ για πληρωμές σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης του ETBA από την 31η Δεκεμβρίου 2024, απαιτείται παρέκκλιση από το άρθρο 214 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) Η ικανότητα αποδοτικής εκτέλεσης πρόσθετων πόρων από την ΕΤΕπ, την ΕΤΑΑ και τα ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης θα πρέπει να ενισχυθεί με την απλούστευση του πλαισίου για τις συνδυαστικές πράξεις, την ενοποίηση των συμφωνιών εγγύησης και τεχνικής βοήθειας που συνάπτονται με τον ίδιο εταίρο υλοποίησης και τη μείωση της συχνότητας των οικονομικών εκθέσεων από την υποχρέωση υποβολής τριμηνιαίων εκθέσεων στην υποχρέωση υποβολής εκθέσεων δύο φορές το χρόνο. Η απλούστευση έχει ζωτική σημασία για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε μεγάλη κλίμακα, την αύξηση του μοχλευτικού αποτελέσματος των κονδυλίων της Ένωσης και τη δημιουργία προβλέψιμου περιβάλλοντος για τους ιδιωτικούς εταίρους που επιθυμούν να επενδύσουν από κοινού στη βιώσιμη ανάπτυξη.
- (13) Επιπλέον, όσον αφορά την απλούστευση, θα πρέπει να καταργηθεί η υποχρέωση των εταίρων υλοποίησης να ελέγχουν τις πληροφορίες για μεμονωμένες πράξεις στο πλαίσιο των συμφωνιών εγγύησης, τις οποίες πρέπει να παρέχουν στις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν στην Επιτροπή, κάτι που δεν απαιτείται από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.
- (14) Η αποδοτικότητα και η απλούστευση θα πρέπει να συνοδεύονται από κατάλληλη διαφάνεια και λογοδοσία, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Επιτροπής για την υποβολή πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 41 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 προς την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, συμπεριλαμβανομένων σαφών πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις του ΕΤΒΑ και του ΕΤΒΑ+, τη μόχλευση των κονδυλίων, την κατανομή των κονδυλίων σε προγράμματα και έργα, τα συνολικά πλεονάσματα και ελλείμματα που διαπιστώνονται, την προέλευση τυχόν πλεονασμάτων και τα ποσά που προτείνονται για ανακατανομή. Η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει τακτικά σαφείς πληροφορίες σχετικά με την προσθετικότητα των πράξεων του ΕΤΒΑ+, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που δείχνουν ότι τα υποστηριζόμενα χαρτοφυλάκια έχουν υψηλότερο προφίλ κινδύνου από τις συγκρίσιμες συνήθεις επενδυτικές δραστηριότητες των εταίρων υλοποίησης.

- (15) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η ενίσχυση της συνεργασίας της Ένωσης με τις χώρες εταίρους της και η μείωση των υπερβολικών εξωτερικών εξαρτήσεων, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως λόγω της κλίμακας και των επιπτώσεων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προκειμένου να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947)

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 30 παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 212 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, επιστροφές και έσοδα προερχόμενα από χρηματοδοτικό μέσο που θεσπίζεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού εγγράφονται στο κονδύλιο του προϋπολογισμού από το οποίο προήλθαν αφού αφαιρεθούν οι διαχειριστικές δαπάνες και αμοιβές.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 216 παράγραφος 4 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, τυχόν πλεόνασμα προβλέψεων για την εγγύηση του ΕΤΒΑ δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 το οποίο δηλώνεται κατά τα έτη 2025, 2026 και 2027 στο έγγραφο εργασίας που επισυνάπτεται στο σχέδιο προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 5 στοιχείο η) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 χρησιμοποιείται για τις προβλέψεις της δημοσιονομικής εγγύησης που υποστηρίζεται από το ΕΤΒΑ+.

Οι πόροι που αναφέρονται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου συνιστούν εσωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.

* Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).».

2) Στο άρθρο 31 παράγραφος 8 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 214 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, οι πόροι του ETBA+ οι οποίοι αφορούν τις προβλέψεις για τη δημοσιονομική εγγύηση που υποστηρίζεται από το ETBA και αναφέρονται στο άρθρο 214 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και δ) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509, χρησιμοποιούνται για την κάλυψη πληρωμών άνω των 10 εκατομμυρίων EUR σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης του ETBA κατά τα έτη 2025, 2026 και 2027.».

3) Στο άρθρο 36 παράγραφος 1, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η ΕΤΕπ διαθέτει την αποκλειστικότητα για πράξεις με κράτη και μη εμπορικές υποκρατικές οντότητες στο πλαίσιο του αποκλειστικού ειδικού επενδυτικού σκέλους. Στο πλαίσιο του αποκλειστικού ειδικού επενδυτικού σκέλους, η συνεισφορά ιδίων πόρων εκλαμβάνεται ως η ανάληψη υπολειπόμενου κινδύνου και η εγγύηση της ΕΕ καλύπτει το 60 % του συνολικού ποσού που εκταμιεύεται και καλύπτεται από εγγύηση στο πλαίσιο χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ, μείον τα επιστραφέντα ποσά, συν όλα τα σχετικά ποσά.».

4) Στο άρθρο 38, η παράγραφος 6 διαγράφεται.

Άρθρο 2
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος
